

ТЕМА:

**ПРЕДМЕТ І СИСТЕМА
КРИМІНАЛІСТИЧНОГО
ЗБРОЄЗНАВСТВА**

ПЛАН ЛЕКЦІЇ:

1. Історіографія зброярства України.
2. Предмет, система криміналістичного зброєзнавства.
3. Зародження, виникнення та становлення криміналістичної вибухотехніки.

2. ПРЕДМЕТ, СИСТЕМА КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗБРОЄЗНАВСТВА

Класифікація об'єктів, досліджуваних у криміналістиці для встановлення їх відношення до зброї

ОБ'ЄКТИ ЗБРОЄЗНАВСТВА

Зброя	Спеціальні засоби впливу на людину чи тварину
Предмети, що використовуються для нанесення пошкоджень, але зброєю не є	Предмети, що нагадують відомі зразки зброї, але не придатні для нанесення пошкоджень
Предмети, що мають часткові конструктивні співпадіння зі зброєю	Підручні предмети, конструктивні ознаки яких дозволяють наносити визначені пошкодження

Структура галузі «Криміналістичне дослідження зброї і слідів її застосування (криміналістичне зброєзнавство)»

Практика роботи МВС України свідчить, що злочинці дуже часто використовують зброю. Причому не лише вогнепальну, дослідженням якої займається *криміналістична балістика* (нім. *Ballistik*, від грец. *ballo* — кидаю, метаю), але і холодну зброю, а також вибухові пристрої та речовини.

Криміналістичне зброєзнавство
(криміналістичне дослідження зброї,
вибухових пристроїв і речовин та слідів їх
застосування) – це галузь криміналістичної
експертизи, що вивчає принципи конструювання
і закономірності дії різних пристроїв,
функціонально призначених для ураження чи
знешкодження людей, тварин чи інших
матеріальних об'єктів, закономірності утворення
слідів застосування цих пристроїв, а також
розробляє засоби, прийоми та методи збирання,
оцінки, дослідження й використання їх з метою
розслідування злочинів та їх запобігання.

Система зброєзнавства:

- ❑ криміналістичне дослідження вогнепальної зброї та слідів її застосування (криміналістична балістика);
- ❑ криміналістичне дослідження вибухових пристроїв і речовин та слідів їх застосування;
- ❑ криміналістичне дослідження холодної зброї та слідів її застосування.

Безпосередніми **об'єктами** даної галузі криміналістичної техніки є:

1. Зброя (вогнепальна, метална, холодна); окремі їхні частини; різні стріляючі пристрої; боєприпаси; інструменти.

2. Метальні і бризантні заряди; кіптява пострілу і вибуху на ушкоджених об'єктах, тобто боєприпаси.

3. Ушкодження, що утворилися в процесі пострілу і вибуху; деформація і фрагментація снарядів, гільз, осколки мін і інших вибухових пристроїв; роздуття і розриви стовбурів, поломки інших частин зброї, тобто сліди пострілу.

До завдань криміналістичного дослідження зброї, боєприпасів і слідів їх застосування відносяться:

1. Вивчення матеріальної частини зброї, її криміналістична класифікація.
2. Вивчення боєприпасів, порохів, вибухових речовин, обумовлене потребами криміналістичної практики.

3. Вивчення слідів застосування зброї на різних об'єктах, а також використання їх для з'ясування обставин, пов'язаних із застосуванням зброї.
4. Розробка науково-технічних засобів і методів виявлення, фіксації і дослідження зброї, боєприпасів і слідів їхнього застосування як речових доказів.
5. Ідентифікація зброї за слідами, що виникли у результаті її застосування.

Ручна вогнепальна зброя поділяється на:

- ☐ **бойову:** довгоствольна
середньоствольна
короткоствольна;
- ☐ **мисливську:**
довгоствольна нарізна
довгоствольна гладкоствольна
- ☐ **спортивну:**
довгоствольна
короткоствольна
- ☐ **цивільну:**
короткоствольна
- ☐ **кримінальну**

Основні **питання**, що вирішуються у разі дослідження ручної вогнепальної зброї:

- **діагностичні:** чи є певний об'єкт вогнепальною зброєю; спосіб виготовлення зброї, її будова, калібр; визначення технічного стану зброї та її придатності для проведення пострілу; чи можливий самодовільний постріл; чи перероблялася певна зброя тощо;

- **ідентифікаційні:** встановлення виду, системи, моделі зброї; ототожнення зброї за стріляною кулею; встановлення приналежності деталей до певного виду певної зброї тощо; ототожнення зброї за стріляною гільзою.

Сліди застосування вогнепальної зброї:

а) сліди на стріляних гільзах: бойка, патронного упора затвора, губи магазина, зачепа викидача, зуба відбивача, стінок патронника;

б) сліди на стріляних кулях: калібр ствола, сліди зрізу патронника, сліди газового отвору, кількість нарізів в каналі ствола, напрямок нарізів, кут крутизни нарізів, ширина полів нарізів;

в) основні та доповнюючі.

Основні **питання**, що вирішуються дослідженням **слідів пострілу**:

❑ встановлення факту вогнепального ушкодження

❑ визначення дистанції (відстані) пострілу

❑ визначення місця знаходження стріляючого